

Προλογικό

Οι Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες συνεχίζουν νὰ πρωτοποροῦν

Μὲ ιδιαίτερη χαρὰ καὶ ικανοποίηση βρισκόμαστε στὴν εὐχάριστη θέση νὰ ἐκδίδουμε καὶ νὰ παραδίδουμε στοὺς ἀναγνώστες τὸ πρῶτο ἐκ τῶν τριῶν τευχῶν τῶν *Πρακτικῶν* τοῦ Β' Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου τοῦ περιοδικοῦ *Θεολογία*, μὲ γενικὸ θέμα: «Ἡ Ὁρθόδοξη θεολογία καὶ ἡ ὄντολογία» τῆς τεχνολογίας: ἀνθρωπολογικές, πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές καὶ πολιτισμικές συνέπειες», τὸ ὁποῖο διοργάνωσε ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴ Θεσσαλονίκη, ἀπὸ 29 Σεπτεμβρίου ἕως 1 Ὀκτωβρίου 2025.

Τὸ ἐν λόγῳ Συνέδριο ἀποτελέσσει τρόπον τινὰ θεματικὴ συνέχεια τοῦ πρῶτου Συνεδρίου, τὸ ὁποῖο εἶχε διεξαχθεῖ στὴν Ἀθήνα, ἀπὸ 11 ἕως 14 Ὀκτωβρίου 2023, μὲ γενικὸ θέμα: «Ἡ Ὁρθόδοξη θεολογία ἐν πορείᾳ στὴν “ἄυλη πραγματικότητα” τῆς ὑστερης νεωτερικότητας», μὲ ἀφορμὴ τὴ συμπλήρωση ἑνὸς αἰῶνος ἀπὸ τὴν ἴδρυση καὶ συνεχῆ κυκλοφορία τοῦ περιοδικοῦ *Θεολογία*. Τὰ *Πρακτικά* τοῦ ἐν λόγῳ Συνεδρίου δημοσιεύθηκαν ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τὴ διεξαγωγή του στὰ τρία πρῶτα τεύχη τοῦ τόμου 95 (2024) τοῦ περιοδικοῦ *Θεολογία*. Ἀκολούθησε καὶ ἡ ἀγγλικὴ τους ἔκδοση καὶ πλέον ὁ ἐνδιαφερόμενος ἀναγνώστης μπορεῖ νὰ ἔχει ἐλεύθερη πρόσβαση σὲ αὐτά, καθὼς βρίσκονται ἀναρτημένα στὴν ἰστοσελίδα τοῦ περιοδικοῦ.

Τὸ Β' Συνέδριο στὴ Θεσσαλονίκη δομήθηκε σὲ δύο θεματικοὺς ἄξονες: ἕναν θεματικὸ ἄξονα γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ περιοδικοῦ *Θεολογία* ἀπὸ τὴν ἴδρυσή του μέχρι σήμερα, ποὺ τὸ περιοδικὸ διανύει τὸν δεύτερο αἰῶνα ζωῆς του, καὶ τὴν ἀποτίμηση τῆς ἐν γένει προσφορᾶς του στὴν καλλιέργεια τῆς Ὁρθόδοξης θεολογίας καὶ ἕναν θεματικὸ ἄξονα σχετικὰ μὲ τὸν λόγο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καὶ θεολογίας ἐνώπιον τῆς ὄντολογίας καὶ τῆς εὐρύτερης φιλοσοφίας τῆς τεχνολογίας. Δηλαδή, πῶς ἡ νέα ψηφιακὴ πραγματικότητα καὶ οἱ ἐφαρμογές της, ἀνεξαρτήτως καλῆς ἢ κακῆς χρῆσεως, ἐπηρεάζουν τὴ φύση, τὴν οὐσία καὶ τὴν ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς θεολογίας της, καὶ μὲ ποιὸν τρόπο ἐπιδρoῦν σὲ ὅλους τοὺς τομείς τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. Ἐπιχειρήθηκε μία περαιτέρω ἐμβάθυνση τοῦ σχετικοῦ προβληματισμοῦ.

Στὸ σκεπτικὸ τοῦ Β' αὐτοῦ Συνεδρίου εἶχαμε ἀναφέρει: «Θὰ μποροῦσε νὰ θεωρηθεῖ ὅτι ἡ ἀντίληψη περὶ οὐδετερότητας καὶ καλῆς/κακῆς χρήσεως εἶναι μία συμβιβαστικὴ θέση μεταξὺ τεχνοφοβίας καὶ τεχνολατρίας. Ὁ σκοπὸς τοῦ Συνεδρίου ὅμως δὲν εἶναι νὰ ἐμπλακεῖ σ' αὐτὸ τὸ δίπολο, διότι ὁ ρόλος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καὶ Θεολογίας εἶναι νὰ εἰκονίζει τὰ Ἔσχατα μέσα στὴν Ἱστορία καὶ νὰ ὑπενθυμίζει ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ἀντλεῖ ταυτότητες ἀπὸ κτιστὲς βεβαιότητες καὶ ἀπὸ τὴν ἀπολυτοποίηση τῆς Ἱστορίας, εἴτε εἶναι πιστὸς εἴτε ὄχι. Γιὰ νὰ συμβεῖ ὅμως αὐτό, ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Θεολογία της πρέπει νὰ μὴ χάσουν τὴν ἀντίληψη περὶ προσώπου, σχέσεως, ἐνσώματης κοινωνίας-κοινότητας». Πιστεύουμε ὅτι τὰ παραπάνω ἐπετεύχθησαν, ὅπως μπορεῖ νὰ διαπιστωθεῖ ἀπὸ τὶς εἰσηγήσεις τοῦ Συνεδρίου.

Εὐχαριστοῦμε θερμὰ, καὶ ἀπὸ τὴ θέση αὐτή, τὰ σεβαστὰ μέλη τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν ἄρτια διοργάνωση, καθὼς καὶ τοὺς ἐλλογιμωτάτους καθηγητὲς τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς, οἱ ὁποῖοι εἶχαν τὴν εὐθύνη τῆς ἐπιλογῆς τῶν εἰσηγήσεων καὶ συνέβαλαν οὐσιαστικὰ στὸ Συνέδριο. Ἐπίσης, εὐχαριστοῦμε ἰδιαίτερος ὅλους τοὺς ἐγκρίτους εἰσηγητὲς καὶ τοὺς συνέδρους ποὺ συμμετείχαν στὸ Συνέδριο, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ φθάσουμε στὴν ἀνὰ χεῖρας ἔκδοση τοῦ πρώτου τεύχους τῶν *Πρακτικῶν*. Εὐχαριστίες ἀκόμη ὀφείλονται στοὺς θεσμοὺς τῆς Πολιτείας καὶ στοὺς χορηγοὺς, οἱ ὁποῖοι κάλυψαν σχεδὸν ὅλο τὸ οἰκονομικὸ κόστος τῆς διεξαγωγῆς τοῦ Συνεδρίου.

Ἡ πρωτοποριακὴ σκυτάλη, ποὺ ξεκίνησε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ συνεχίσθηκε στὴ Θεσσαλονίκη, βρίσκεται πλέον στὴ διάθεση καὶ τῶν ἄλλων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν νὰ παραληφθεῖ, οὕτως ὥστε τὸ ἐγχείρημα νὰ διερευνηθεῖ καὶ νὰ ἐπεκταθεῖ ἔτι περαιτέρω, καθιστώντας τὶς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες τὴν ἐλπίδα τοῦ σύγχρονου ψηφιακοῦ κόσμου, ἀξιοποιώντας τοὺς προβληματισμοὺς ὅλων τῶν ἐπιστημῶν ποὺ καταπιάνονται μὲ τὰ ζητήματα αὐτά, διατυπώνοντας λόγο θεολογικῶς ὑπεύθυνο καὶ μένοντας πάντοτε προσηλωμένες στὰ θεμέλια τοῦ Εὐαγγελικοῦ Λόγου.

Ἐπίκειται ἡ ἔκδοση τοῦ δευτέρου τεύχους 97, 1 (2026) τῶν *Πρακτικῶν* τὸν προσεχῆ Ἰούνιο· ἡ ἔκδοση αὐτῶν θὰ ὀλοκληρωθεῖ μὲ τὸ τεῦχος 97, 2 (2026) τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριο. Ἐν συνεχείᾳ, θὰ ἐκδοθοῦν τρία ἐπάλληλα τεύχη ποικίλης ὕλης τοῦ περιοδικοῦ *Θεολογία*.

Ἀλέξανδρος Κατσιάρας
Διευθυντῆς Συντάξεως